

Niewystarczające było poprzestanie na wydrukowaniu i rozesłaniu obwieszczeń o skreśleniu nazwisk kandydatów. Sąd Najwyższy dokonał oględzin 37 539 kart do głosowania uznanych za nieważne w okręgach wyborczych nr 1 i nr 17. Okazało się, że 2658 wyborców oddało głosy na osoby nie będące już kandydatami, co skutkowało nieważnością tych głosów. Wskazuje to na nieskuteczność podjętych działań w celu poinformowania wyborców o skreśleniu nazwisk kandydatów. Stwierdzone uchybienie — ze względu na liczbę głosów z tej przyczyny nieważnych — nie miało jednak wpływu na wynik wyborów z uwagi na warunki konieczne do uzyskania mandatów przez poszczególne komitety wyborcze;

2) w pozostałych sprawach odnoszących się do jednostkowych naruszeń przepisów Ordynacji wyborczej do Sejmu, dotyczących:

- nieprawidłowego ustalania tożsamości wyborców,
- niepotwierdzenia podpisem otrzymania karty do głosowania,
- prowadzenia agitacji wyborczej w dniu głosowania na terenie budynku, w którym znajdował się lokal wyborczy,
- niepodpisania protokołu głosowania przez wszystkie osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej, obecne przy jego sporządzaniu,
- błędnego ustalenia liczby ważnie oddanych głosów na skutek bezpodstawnego uznania nieważności dwóch głosów lub zaliczenia głosu innemu kandydatowi z tej samej listy,
- podania do publicznej wiadomości wyników głosowania w kilku egzemplarzach niezgodnych między sobą,

— wprowadzenia do komputera niewłaściwych liczb dotyczących wydanych kart do głosowania, co jednakże zostało sprostowane.

Sąd Najwyższy podzielił wyrażone w tych sprawach opinie, że wskazane fakty nie miały wpływu na wynik wyborów, gdyż dotyczyły niewielkiej liczby głosów lub nie stwierdzono ich związku z wynikiem wyborów.

VI. Z przedstawionych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 5 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 84, poz. 426) i art. 128 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 maja 1993 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 45, poz. 205)

stwierdza ważność

wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz ważność wyboru posłów wymienionych w obwieszczeniu Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 września 1993 r. o wynikach wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 19 września 1993 r. (Monitor Polski Nr 50, poz. 470).

Przewodniczący: *Jan Wasilewski*
Prezes Sądu Najwyższego

Sędziowie Sądu Najwyższego: *Teresa Flemming-Kulesza, Józef Iwułski, Adam Józefowicz, Krzysztof Kolasiński, Jerzy Kwaśniewski, Janusz Łętowski, Maria Mańkowska, Walery Masewicz, Teresa Romer, Walerian Sanetra, Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Stefania Szymańska, Maria Tyszel*

579

Sygn. akt III SW 92/93

UCHWAŁA SĄDU NAJWYŻSZEGO

z dnia 6 grudnia 1993 r.

o ważności wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 19 września 1993 r. oraz o ważności wyboru senatorów.

Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

przewodniczący: Prezes Sądu Najwyższego — Jan Wasilewski,

sędziowie Sądu Najwyższego: *Teresa Flemming-Kulesza, Józef Iwułski, Adam Józefowicz, Krzysztof Kolasiński, Jerzy Kwaśniewski, Janusz Łętowski, Maria Mańkowska, Walery Masewicz, Teresa Romer, Walerian Sanetra, Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Stefania Szymańska, Maria Tyszel,*
protokolant: *Elżbieta Lewandowska,*

z udziałem Zastępcy Prokuratora Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej *Stefana Śnieżki* i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej *Andrzeja Zolla*, na posiedzeniu jawnym w dniu 6 grudnia 1993 r. rozpoznał sprawę ważności wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz ważności wyboru senatorów.

Na podstawie sprawozdania Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 6 października 1993 r. z wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz postanowień wydanych przez Sąd Najwyższy w wyniku rozpoznania 31 protestów (w tym 6 protestów dotyczących wyłącznie wyborów do Senatu)

oraz po wysłuchaniu Zastępcy Prokuratora Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, wnoszących o stwierdzenie ważności wyborów i ważności wyboru senatorów:

I. Sąd Najwyższy stwierdził, że w żadnym z protestów nie został zakwestionowany wybór imiennie wskazanego senatora, natomiast niektóre protesty — ze względu na rodzaj zarzutów lub wniosków — dotyczyły wszystkich senatorów. W protestach zawierających kilka zarzutów każdy z nich traktowany był odrębnie.

II. Sąd Najwyższy przyjął sprawozdanie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 6 października 1993 r. z wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, którego treść nie daje podstaw do zakwestionowania ważności wyborów oraz ważności wyboru senatorów.

III. Sąd Najwyższy podzielił rozstrzygnięcia wyrażone w postanowieniach pozostawiających bez dalszego biegu 16 protestów wyborczych z powodu wniesienia ich po terminie bądź wniesienia przez osobę nieuprawnioną oraz braku wskazania w proteście dowodów lub sformułowania zarzutów w rozumieniu art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 28 maja 1993 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 45, poz. 205) w związku z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 10 maja 1991 r. — Ordynacja wyborcza do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst Dz. U. z 1991 r. Nr 72, poz. 319). W tej grupie spraw znalazły się też protesty wyborcze kwestionujące uregulowania Ordynacji wyborczej lub podnoszące zarzut jej sprzeczności z Konstytucją, gdyż tego rodzaju zarzuty nie zostały ustawowo objęte kontrolą Sądu Najwyższego w ramach rozpoznawania protestów wyborczych. Ponadto bez dalszego biegu pozostawiono protesty formułujące zarzut popełnienia innego przestępstwa niż przestępstwo przeciwko wyborom w rozumieniu art. 189 kodeksu karnego, jak również zarzuty dotyczące zdarzeń, które miały miejsce podczas kampanii wyborczej. Sąd Najwyższy nie podzielił natomiast sposobu rozstrzygnięcia w jednej sprawie, lecz uznał, że gdyby nawet zarzut tego protestu był uzasadniony, nie miałoby to wpływu na wynik wyborów.

IV. Sąd Najwyższy podzielił opinie wyrażone w 9 sprawach uznających za niezasadne — wobec nieudowodnienia — zarzuty:

- stosowania sprzecznych z ordynacją wyborczą zasad uznawania głosów za nieważne,
- sfałszowania wyników wyborów przez zastosowanie niewłaściwych metod obliczania głosów, przez zaniżenie liczby głosów oraz przez użycie nieopieczutowanych kart wyborczych,
- sprzecznego z prawem sposobu przekazywania protokołów głosowania i ograniczenia wglądu do nich przez pełnomocników komitetów wyborczych,
- dopuszczenia do głosowania osób nieuprawnionych,

- wywierania nacisku na wyborcę, by głosował na określonego kandydata,
- uniemożliwienia udziału w wyborach osobom osadzonym w zakładzie karnym.

V. Sąd Najwyższy uznał za prawidłowe postanowienia w 5 sprawach, wyrażające opinie, że zarzuty protestów były uzasadnione w całości lub w części, jednakże nie miało to wpływu na wynik wyborów, gdyż odnosiły się one do jednostkowych naruszeń przepisów Ordynacji wyborczej do Sejmu w związku z art. 18 ust. 2 Ordynacji wyborczej do Senatu, dotyczących:

- nieprawidłowego ustalania tożsamości wyborców,
- prowadzenia agitacji wyborczej w dniu głosowania na terenie budynku, w którym znajdował się lokal wyborczy,
- niepodpisania protokołu głosowania przez wszystkie osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej, obecne przy jego sporządzaniu,
- wprowadzenia do komputera niewłaściwych liczb dotyczących wydanych kart do głosowania, co jednakże zostało sprostowane.

Sąd Najwyższy podzielił wyrażone w tych sprawach opinie, że wskazane fakty nie miały wpływu na wynik wyborów, gdyż dotyczyły niewielkiej liczby głosów lub nie stwierdzono ich związku z wynikiem wyborów.

VI. Z przedstawionych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 5 i art. 26 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 84, poz. 426) i art. 128 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 maja 1993 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 45, poz. 205) w związku z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 10 maja 1991 r. — Ordynacja wyborcza do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst Dz. U. z 1991 r. Nr 72, poz. 319)

stwierdza ważność

wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz ważność wyboru senatorów wymienionych w obwieszczeniu Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 września 1993 r. o wynikach wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 19 września 1993 r. (Monitor Polski Nr 50, poz. 471).

Przewodniczący: *Jan Wasilewski*
Prezes Sądu Najwyższego

Sędziowie Sądu Najwyższego: *Teresa Flemming-Kulesza, Józef Iwulski, Adam Józefowicz, Krzysztof Kolasiński, Jerzy Kwaśniewski, Janusz Łętowski, Maria Mańkowska, Walery Masewicz, Teresa Romer, Walerian Sanetra, Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Stefania Szymańska, Maria Tyszel*